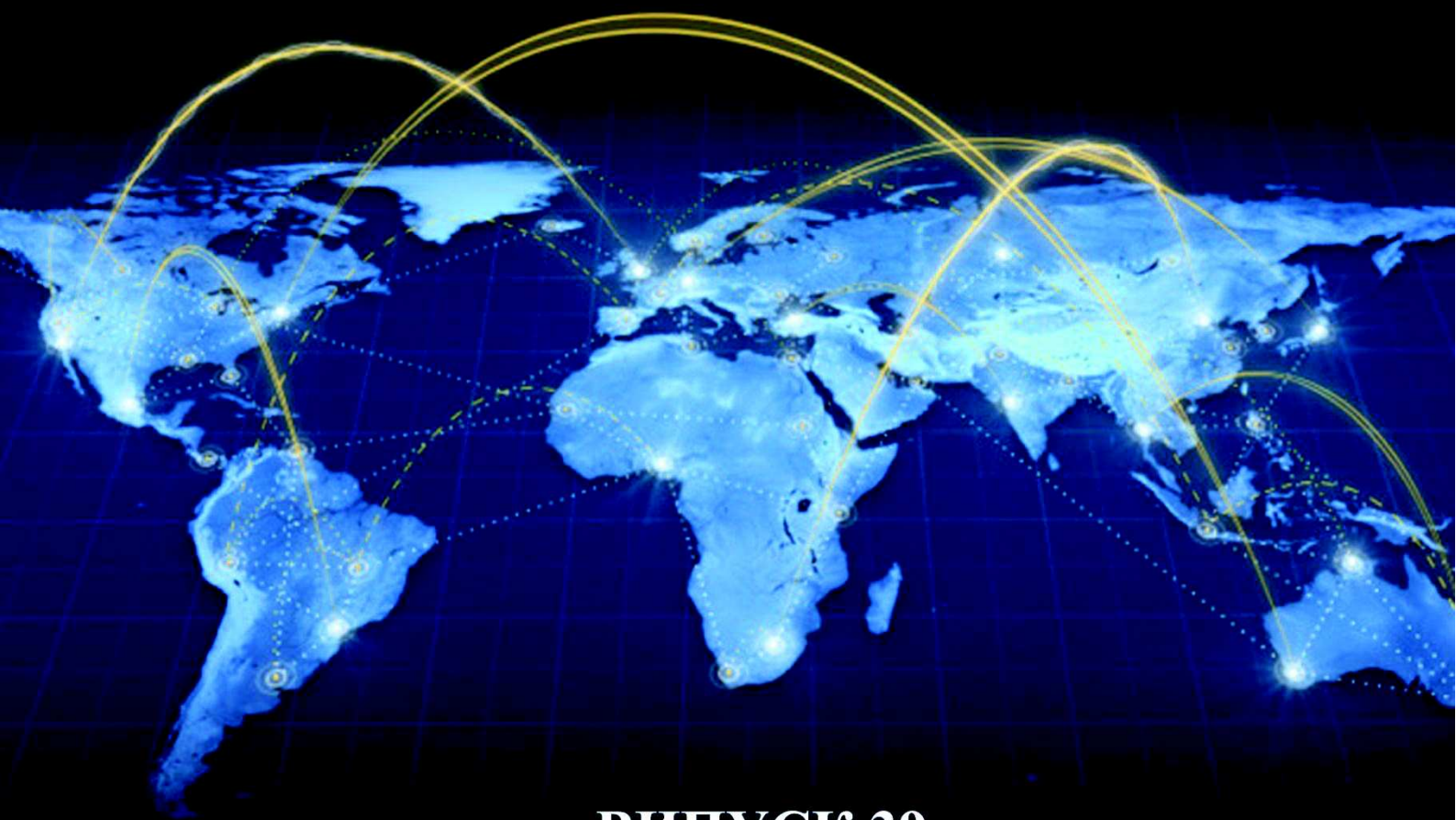

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 39

28 вересня 2018 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXXIX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**
28 вересня 2018 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2018

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
XXXIX Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**
28 сентября 2018 года

Сборник научных трудов

Переяслав-Хмельницкий – 2018

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали XXXIX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 39. – 665 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Материалы XXXIX Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2018. – Вып. 39. – 665 с.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Базалук О.А. – доктор философских наук, профессор

Воловик Л.М. – кандидат географических наук, доцент

Дашкевич Е.В. – кандидат биологических наук, доцент (Беларусь)

Доброскок И.И. – доктор педагогических наук, профессор

Кикоть С.Н. – кандидат исторических наук (ответственный секретарь)

Евтушенко Н.М. – кандидат экономических наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологических наук, доцент

Садыков А.А. – кандидат физико-математических наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат филологических наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медицинских наук, доцент (Узбекистан)

Сборник материалов конференции вмещает результаты научных исследований научных сотрудников, преподавателей высших учебных заведений, докторантов, аспирантов, студентов по актуальным проблемам гуманитарных, естественных и технических наук.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, достоверность фактов и ссылок несут авторы публикаций.

©Авторы статей

©Совет молодых ученых университета

©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий
государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ / БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

УДК 598.279.2

Галина Голіней, Людмила Шавкун
(Тернопіль, Україна)

ПОШИРЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ РЯДУ СОКОЛОПОДІБНІ – FALCONIFORMES НА ТЕРИТОРІЇ ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті подано характеристику видового різноманіття хижих птахів, вивчено перелік птахів, що охороняються в регіоні. Досліджено, що на території району з гніздових найбільш поширені види: канюк звичайний (*Buteo buteo*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*). Малочисельні види на території: шуліка чорний (*Milvus migrans*), лунь лучний (*Circus pygargus*), кібчик (*Falco vespertinus*). Рідкісним видом є сапсан (*Falco peregrinus*), вид занесений до Червоної книги України.

Ключові слова: орнітофауна, хижі птахи, видовий склад, поширення, охорона.

The article describes the species diversity of predatory birds, studies the list of birds that are under protection in the region. It was investigated that in the district the most common nest species are: Buteo buteo, Accipiter gentilis, Falco tinnunculus. Minor species on the territory are: Milvus migrans, Circus pygargus, Falco vespertinus. The rare species is Falco peregrinus, which is listed in the Red Data Book of Ukraine.

Keywords: ornithofauna, predatory birds, species family, proliferation, protection.

Сучасна орнітофауна України – це динамічна складова довкілля, яку слід поглиблено вивчати і в майбутньому. Низка досліджень характеризує птахів як індикаторів стану природного середовища, яке вони заселяють.

У змінах видового складу та чисельності птахів наочно відображаються як позитивні, так і негативні зміни в місцях їхнього гніздування, зимівлі, на шляхах міграцій. Тому в моніторингу стану довкілля різних регіонів нашої країни птахам має приділятися якнайбільше уваги.

Вагомий внесок в науку про птахів внесли М. А. Воїнственський, О. Б. Кістяківський, А. А. Бокотей, Г. Фесенко, В. Серебряков та інші, які проводили наукові дослідження в галузі вивчення орнітофауни та екології птахів України. Детальні дослідження, проведені такими знавцями хижих птахів, як В.М. Галушин, Ю.Б. Пукинський, Г.П. Дементьев, Ян Ньютон (Ian Newton) і Джеймс Фергюссон (James Ferguson-Lees).

Значне місце серед птахів займають хижі птахи. До ряду Соколоподібні – Falconiformes відноситься у світовій фауні близько 290 видів, у фауні України 33 види.

Дана тема є досить актуальною, оскільки хижі птахи ще недостатньо добре вивчені і багато видів перебувають під охороною.

Матеріал і методи досліджень.

Основним методом обліків птахів був маршрутний моніторинг. Враховуючи різноманіття хижих птахів регіону, мережа спостережень охоплювала основні категорії місць існування: ліси, заплавні біотопи та різні водойми, агроландшафти, гірські райони зі скельними виходами, антропогенні ландшафти (населені пункти), болота.

Вивчаючи місцеву орнітофауну, обліки проводилися посеційно із необмеженою шириною смуги. У гніздовий період самку з виводком або самця, що співає, приймали за пару. Для спостережень використовували біноклі [1].

Для характеристики поширення птахів на території була використана методика Фесенко Г.В. та Бокотей А.А. (2002, 2007), Галпоша В.С. (1998) [2, 3].

Результати досліджень та їх обговорення.

Орієнтовні терміни окремих етапів річного циклу соколоподібних у різних видів різні. При використанні категорії «гніздовий», «перелітний», «на зимівлі», дає нам можливість більш детально характеризувати статуси перебування окремих хижих птахів, які є в Тероблavlянському районі.

Встановлено, що на території району з гніздових найбільш поширені види: канюк звичайний (*Buteo buteo*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*). Малочисельні види на території: шуліка чорний (*Milvus migrans*), лунь лучний (*Circus pygargus*), кібчик (*Falco vespertinus*) [2].

З перелітних на території найбільш зустрічаються: канюк звичайний (*Buteo buteo*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), яструб малий (*Accipiter nisus*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*). Ці види лишаються на зимівлю, лише на південь України відлітає боривітер звичайний. Лунь лучний (*Circus pygargus*) і кібчик (*F.vespertinus*) на зимівлю відлітають в Африку.

Слід відмітити, що на території рідкісним видом зустрічається сапсан (*Falco peregrinus*).

На даний час 87 видів птахів включено до третього видання Червоної книги України (2009). З них соколоподібних занесено 22 види [4].

До Червоної книги України віднесені види регіону: шуліка чорний (*Milvus migrans*), лунь лучний (*Circus pygargus*), сапсан (*Falco peregrinus*). Бернською конвенцією і CITES охороняються всі види. Конвенцією про збереження мігруючих видів диких тварин (Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, CMS) або Боннською конвенцією охороняються: канюк звичайний (*Buteo buteo*), шуліка чорний (*Milvus migrans*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), яструб малий (*Accipiter nisus*), лунь лучний (*Circus pygargus*), кібчик (*Falco vespertinus*). Ця конвенція ставить своєю метою збереження наземних і морських мігруючих видів тварин, також птахів повсюди на шляху їх міграції. Лунь лучний (*Circus pygargus*) охороняється Угодою про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів, так як райони зимівлі лунів знаходяться в Африці.

Висновки. Отже, на території району найбільш поширені види: канюк звичайний (*Buteo buteo*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*). Малочисельні види: шуліка чорний (*Milvus migrans*), лунь лучний (*Circus pygargus*), кібчик (*Falco vespertinus*). Рідкісним видом є сапсан (*Falco peregrinus*).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилюк М.Н. Методичні рекомендації до програми моніторингу хижих птахів України. Черкаси, 2009. 20 с.
2. Талпош В.С., Пилявський Б.Р. Фауна хребетних Тернопільської області (довідник). Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 1998. 80 с.
3. Фесенко Г.В., Бокотей А.А. Птахи фауни України (польовий визначник). К., 2002. 416 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / під ред. І. А. Акімова. К. : Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.

ЗМІСТ / СОДЕРЖАНИЕ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ / БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Галина Голіней, Людмила Шавкун

ПОШИРЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ РЯДУ СОКОЛОПОДІБНІ –
FALCONIFORMES НА ТЕРИТОРІЇ ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ 5

Илхом Мамаджанов, Насиба Наралиева,

Пахлавон Усупжонов, Жохонгир Маткаримов

ANDIJON VILOYATIDA KENG TARQALGAN QUSHLARNING TURLAR
TARKIBI VA ULARNI O'ZIGA XOS BIOEKOLOGIK XUSUSIYATLARINI
O'RGANISHGA DOIR 7

Ярослава Павлишак, Наталія Гойванович, Галина Кречківська

СТАН ПОШИРЕННЯ ВИДІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН СКОЛІВСЬКОГО РАЙОНУ 11

ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ / ГЕОГРАФИЯ И ГЕОЛОГИЯ

Саида Таштаева, Севара Бахрамова

YAPONIYANING URBANIZATSIYALASHGAN HUDUDLARI VA UNDA
TOKAYDO MEGALOPOLISINING TUTGAN O'RNI 15

Поліна Шешоліна

ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ПАТ «КРИМСЬКИЙ СОДОВИЙ ЗАВОД»
НА ДОВКІЛЛЯ ПРИСИВАШІЩЯ 18

ЕКОЛОГІЯ / ЭКОЛОГИЯ

Пахлавон Усупжонов, Насиба Наралиева,

Илхом Мамаджанов, Жохонгир Маткаримов

TECHNOGEN HUDUDLAR EKOLOGIYASINI O'RGANISHGA DOIR 21

ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ / ТУРИЗМ И РЕКРЕАЦИЯ

Мирослава Іванцьо, Наталія Синкулинець

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО АГЕНТСТВА «ЕВЕРЕСТ»
МІСТА УЖГОРОДА 24

Віолетта Кочан, Тетяна Сакаль

МІСЦЕ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ У РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЇ РЕГІОНІВ 27

Давід Роман, Іван Попович

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ
В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ 30

Уляна Ханас, Каріна Манусевич

ОСОБЛИВОСТІ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВОВА 34

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ / ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ

Олександр Лаврук

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ 38

ЕКОНОМІКА / ЭКОНОМИКА

Nargiza Abdulazizova

PENSIYA TIZIMI ISLOHOTLARINING JANON TAJRIBASI 41

Айнагуль Алимагамбетова, Гульмира Азиева, Умит Турусбекова

ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДЕ ЭКОНОМЕТРИКАЛЫҚ
ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ НЕГІЗДЕРІ 44

Айдана Арыстанова, Айгерім Қабылашимова, Макпал Нуризинова

КӘСПКЕРЛІК: ДАМУЫ, ОНЫҢ ТҮРЛЕРІ МЕН ЭКОНОМИКАДАҒЫ РӨЛІ 47

Сарсенгали Байжанов, Куатбай Данияров

СТРУКТУРИЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМА РЕГУЛІРОВАНИЯ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СУБЪЕКТОВ 51